

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Sammelhandschrift - Cod. Aug. perg. 111

[S.l.], [1. Drittel des 9. Jh.]

Evagrius Ponticus: proverbia ad monachos

[urn:nbn:de:bsz:31-18963](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-18963)

hebreoz populū nudatum sacer dotio euacuato in regno scilicet; Bar-rabbar qui iudeis dicitur titur. significat anti xpm. qui illi errantes suscipere meruerunt xpo;

Herodes & pylatus qui cum essent dis cordes in passione dñi amicitia foederunt. indilant primos diuitos suis se utrosque circum cisionis & gentium quitañ p passionem dñi infide concordauerunt; Simeon cyrenus cui gestandam crucē imposuer populū gentilitatis intellegitur. que peregrinus in lege oboediens efficitur euangelio crucis ipse xpi. uector & fida baiulus factus; Duo latrones populū & premunt iudeoz ac gentium quorum unus cū esset incredulus blasphemauit xpm in cruce pendentem abter fidelis iudeos increpat blasphemans;

Qua tuor milia et quatuor partibus sibi de ihu ueramentis fecerūt p figura uerunt quatuor partes mundi que diuiderunt sibi eloquia xpi sic scriptum ē. Et labor ego sup eloquia tua sicut qui inuenit spolia multa; Mulier et que apostulis dicitur reationem adnuntiauerunt. lge & pphētia intellegunt que gloriā reatū reationis xpi ante quā reuelaretur quas pre cursori p dicauerunt; Septem discipuli cum quibus post resur rectionem suā conui uas se describitur septimā indicat resur rectionem omni future requiem. in qua omnes scilicet xpm & ne beatitudinis resur rectione saturabuntur;

Expt lib scī y sodo ri de no. et uet testa cō to.

INCIPIUNT PRO UERBIA EUACRII

Heredes dī audite sermones dī. Quo heredes autem xpi. p capite eloquia xpi. Ut dicit ea cordibus filioz uestrorū; Verba autem sapientium. docent eos; Pater bonus erudit filios suos. pater autem nequā dispdet eos; Fides initium caritatis. finis autē dilectio omni scilicet entia dī; Timor dñi custodiam mām. continentia autē bonā confertat illam; Sufferentia uiri. generat spem. Spes autē bonā glorificat eum; Qui seruituti subicit carnes suas. impassibilis erit. quia uincit eas. dolebit sup illas; Spis autem fornicati omni in corporibus intemperanti ū. Spis autē pudicitie. inanimis abstinentium; Secesio cum caritate purificator. Separatio autē cū odio conturbat illud; Melior ē millenarius in caritate. quā solus cum odio in abditis & speluncis; Qualligat memoriā malitię in anima sua. similis ē ei. qui abscondit ignē in paleis; Ne de deris. et cas multas corpori tuo. & non uidebis in somnis. fantasias malas;

Sicut enim extinguit flammam aqua sic fantas mata turpia extinguit esuriet;
Vir iracundus trebitur. mansuetus autem intrepidus erit; Ventus ualidus fugat
nubes. memoria autem malicie sensum ascientia; Quorac punitur hic memor
est malicie quia par est lingue non contristabit proximum suum; Si exacerbauert
fratrem tuum. induc eum in domum tuam & ad ipsum non inprogeat te introire. sed manduca
cum eo panem tuum; Hoc enim faciens eripies animam tuam. & non erit tibi offendi
culum in tempore orationis; Sicut caritas gaudet paupertatem sic odium delectatur
deuitas; Non potestur diues scientiam. & camelus non introiit per foramen acus.
sed nihil horum impossibile est apud dominum; Qui diligit pecuniam non uidebit scientiam
& qui congregat illa contenebrabitur; In tabernaculis humilium commorabitur
dominus. in domibus autem superbiorum multiplicabitur maledictum; In honore domini qui
transgreditur legem eius. quia custodit eam. gloriificat factorem suum;
Si emularis christum. beatus efficeris. mortem autem eius moriatur anima tua; Et
non contra ire tuam malitiam. sed erit peccatus tuus super mortuum stille. & re
surrectio tua tanquam sol fulgebit ueniens in diem mortis; Quem ammodum
enim euolauit coruus ex nidu suo. sic in munda anima ex corpore suo; Animas
iustorum deducunt angeli. Animas autem impiorum suscipiunt demones;
Quocumque ingressa fuerit malicia. ibi & ignorantia. cor autem iustorum implebitur
scientia; In misericordia monachus inops erit. enutritus autem pauperes he
reditaueit thesauros; Melior est paupertas cum scientia. quam diuitie cum
ignorantia; Ornamentum capitis corone diuitie. ornamentum autem cordis sci
entia dei; Posside scientiam & non auxilium. & sapientia super diuitias multas;
Iusti here ditabunt dominum. scilicet autem nutrentur ab eo; Qui miseretur pauperi. &
terminat iram. & qui nutrit eum implebitur bonis; In corde mansueti re
quiescit sapientia. sedis autem impas sibilitatis anime bene operatrix; Fabrica
tores malorum percipiant mercedem malam. fabricatores autem bonorum dabitur
mercedem bonam; Qui ponit laqueum comprehendit ab eo. & qui occultat illum
deperdet ab eo; Melior est secularis mansuetus. quam monachus furiosus. & ira
custos; Scientia dissipat iracundiam. longanimis autem congregat eam;
Sicut uentus auster uehementis est. in pelago. sic furor in corde uiri; Quorac sub
inde effugiat temptationes. negligentes autem conturbabunt cogitationes;

Non te delictum & unum. & non te mliat caro; **N**e enutias carnes corporificas
 & cogitationes turpes deficiant acc.; **N**edicas hodie festus e. dies. & bibamus ui
 num. craftinum pence costen. & manducabo carnem; **E**o quod non e. festiuitas
 apud monachos. in tra ad replendū. hominem uentre suū; **P**as chaxpi. transitus
 a maliciae. pence costen aū resurrectio anime; festiuitas ch. obliuio malorum. reg
 nemem aū malitiā adprehendit luttus; **P**ence costen aū dñi. suscitatio caritatis.
 quiaū odit fratrem suum. cadit in ruina; **Q**uia magna festiuitas ch. scientia uera.
 quiaū intendit. scientia falsa mori & turpiter; **M**elius e. ieiunium cum man
 do corde. quā epulatio immunditio anime; **Q**uidis p dicit cogitationes malas. decor
 deuo. similis e. ei qui allidit paruulos babilonis ad pēram; **M**onachus somniculosus
 incidit in mala. quiaū euigilat. sic passer euolauit; **H**ede deriste in uigiliis nar
 rationem sup uacuarū. & non habicicis sermones spiritalis; **Q**uo dñs inspiciat cor
 tuum. & non te stauit innocencem. ab homine malo; **S**omnus mutus in cras sit
 cor. uigiliae. aū bone acuum mentem; **S**omnus mutus sup ducit temptationes.
 quiaū euigilat. fugi & eas; **S**icut ignis liquefacit cerre. sic uigiliae. bone cogita
 ones malos; **M**elior. e. uir dormiens. quam monachus uigilans inter moribus uanis;
Somnum angelorum. lēficat cor. somnum aū demonicum. contēbat illud. fēa;
Pententiā & humilitas erigit animā. elemosina aū & mansuetudo. confirmauer
Memento semp patris tui. ne obliuiscaris iudiciū & nū. & nē erit delictū in anima tua;
Si sps acie. ascenderit sup te. ne derelinquas domum tuā. & non declinet in tēpore. iusticie;
Sicut enī quis confringet argentum. sic splendidum si & cor tuū si p seuerauerit;
Spm teclit abiguunt lachyme. spm aū iusticie contēbulant orationes; **C**upiens
 diuitias sollicitus eris multum. & amplectens illas. lugebas amans sime; **N**on re
 memoratur diu. in sinu tuo scorpio. sic nec cogitatio mala in corde tuo; **O**cci
 dere gemina serpenti um ne parcas. & nē par tuas cogitationes eorum; **S**icut
 enim aurū & argentum pbat. ignis. sic cor monachi temptatio; **A**ufer acc
 supbiam. & uanā gloriā. longe fac cito acc; **Q**ui expta priuatur gloriā sētris
 tabitur. at que uero adeptus e. si & supbus; **N**e dederis supbiam cor dūo.
 & nē dicens in conspectu dñi potens sum; **U**t non dñs derelinquat animam
 tuam. & maligni demones humiliantē; **T**unc enim de acre contēbabunt.
 inimici nationes. aū terribiles suscipiente;

Conuersatio monachi custodit scientiam. quia cum discedat ab ea incidit in latrones;
Depressa spiritali manat fluxus. anima autem bene agens bibit gero. Uas electionis
anima munda. Immundus autem replebitur amaritudine; Abi que lacte non
enuerit & ut infans. & sine impassibilitate. non exaltabitur cor caritate ante
de. sine impassibili; Scientia autem procedit delitio. scientie adicitur sapientie;
Impassibilitatem uero generat prudentia. timor domini generat sapientiam; Fides
uero christi. donec timorem domini; Sagitta cadens. incendit animam. uir autem
operator boni extinguet eam; Clamor & blasphemia auertit scientiam.
sermone autem dolosus fugit sapientiam; Suauis est mel & dulce fauuum. scientia
autem domini dulcior ambobus; Audi monachum. sermones patris sui. & ne irritas fa
cias eruditiones eius; Cum miserit te obaudiet. & quantum ad mentem com
mittere cum ab eo; Hoc enim modo effugies cogitationes malas. & maligni
demoni non ualebunt aduersare; Si re dixerit peccatum tibi non dispigas
illam. & super operatus fueris non deneas. apud te; Malus dispensator contri
uit animas fratrum. & memor malicie non miseretur eorum; Quid dispigas sub
stantiam monasterii fraudat dominum. & qui negligit eam. non erit impunitus; Iniquus
dispensator distribuit male. iustus uero dignum est dabit; Qui loquitur male de
fratre suo. exterminabitur. negligentia uero egentem non uidebit lumem; Melior
est secularis in infirmitate seruientis fratrum. quam anachoritis. qui non miser & proximo suo;
Insuper monachus negligit. strumenta artis sue. sapiens autem curam habebit illorum;
Neglexerit hodie maneo & cras scibo. quia non in sapientia cogitasti hoc ipsum;
Circator monachus meditabitur sermones falsos. propriam autem nullificabit patrem;
Qui scorruat uestimenta & implet. ubi tere suum. & pascat cogitationes turpes. & cum
seis conciliu non habebit; Si intro uideris in uicium non proxima ueris sermocina
cere. cures. que admodum enim si quis glutinat mel. sic attrahit animam uia. sordibus;
Longanimus monachus impassibilitate gaudebit. quia cum exercebat fratres suos
Mansuetus monachus diligit dominus. & turbulente autem repellit se; Piger monachus
murmurat multum. & somniculosus. dolorem capitis frangit; Si comitis
tatis fuerit fructuosus est solare illum. & si dolere condoleri illi; Hoc enim faciens
beneficabis cor eius. & thesaurum magnum. tibi cumulabis in celis; Monachus qui
disimulat custodire sermones patris sui. blasphemauit canos. genitorum sue. &
derogauit uite. filiorum eius. dominus autem nullauit eum;

13

Quae causam querit separare se a fratribus. patrem autem incusabit; Nec de
ris audiam sermonibus qui contra patrem tuum. & suscitatis animam honorari
tis illi. ut non dominus irascatur in operibus tuis. & de ad nominatum de libro in uobis;
Qui ob hoc dicit patrem monasterii. diligit semetipsum. quia uetera diligit et inicit mala;
Beatus monachus qui custodit precepta domini. & seruat sermones patrum suorum;
Piger monachus multa delicta patitur. si autem profuerit in audacia. & habitum
suum adiciat perdere; Qui custodit linguam diriget uias suas. & seruat cor
suum implebitur scientia; Monachus bilinguis conturbat fratres. fidelis autem gratia;
Qui confidit in sua continentia hic cadit. quia humiliat se & altabitur;
Nec de deris te uentris. & non implearis somno nocturno; Hoc
enim modo efficitur mundus. & spiritus domini superuenit & inter; Prallentis uiri
conpescit indignatio. & qui longa nimis est interitus erit; Ex mansuetudi
ne generatur scientia. Sicut aqua dat incrementum plantationi. sic hu
miliatio iracundie & altat cor; Qui inuestigat conuiuia. & tangitur lu
meneius. animam eius uidebit tenebras; Pondera instatera panem tuum.
& bibe in mensura aquam tuam; Et spiritus fornicationis fugiat abste. eo quod est
thuerunt. carnes iuuenat testue; Non subplantes fratrem tuum. & in uina
eius ne congratularis; Dominus enim cognoscit cor tuum. & tradit te in diem mortis; Monac
hus prudens impassibilis erit. imprudens & auri & mala; Oculum nequam excerauit
dominus. simplicem autem eripit & tenebris; Sicut lucifer in celo & sicut palma in paradiso.
sic in anima mansueti sensus purus; Vir sapiens seruauit sermones domini. insipiens autem debet eos;
Qui odit scientiam dei & reiciat considerationem eius. similis est ei qui lancea pungit cor suum;
Melior est scientia tranquillitatis super scientiam incorporaliu. & est desiderium super rationes omnium seculorum;
Consentiam mansuetudo. utraque illorum scientia uera; Iuuenis mansuetus multas uis feryt.
pusillanime autem senem quis sustinebit; Uidi iracundum senem elatum ultra tempus suum.
spem tamen magis habuit iuuenior quam ille; Qui scandalizat seculares. non erit impunitus.
qui exercebat in hominum sensum; Conturbantem ecclesiam domini. & geminabit ignis. re
sistenti autem sacerdoti de glueti & terra; Qui amat panem man ducant fauam. & qui col
ligit eam implebitur melle; Honoratum. & cognoscat incorporalia. seruet illi
& ostendit tribulationes seculorum; Circa scientiam non & altabitur cor. & ar
bor non florebit sine humore;

Carnes xpi ad tuum uirtutis: quia autem manducat eas efficietur impassibilis; Sanguis
 xpi consideratio factorum: obuiauerunt sibi & quibit illum inluminabit ab eo; Pectus
 dñi scientia dñi: quia uero recubuerit sup illum: peccator erit diuorum; Plenus scientia
 dñi: & actor bonorum obuiauerunt sibi: melius autem in te uti que sciat dñs; Quod qui
 sunt puerbie adquisiuit thesaurum: accipit ad dno gratia magna; Consilia demonum
 cognosce sapientia: astutia autem illorum inuestigauit prudentia; Non spernas decem & scia
 que posuerunt patris tui; Fidem autem baptismitus non derelinquas: & non repellas signacu
 lum spiritalem: ut adsit dñs animæ & protegat in diem malo; Sperne hereticorum nun
 tumortis: quia uero suscepit illos propter animam suam; Hunc ergo fili audime: & non accedas
 ad ostia uiuorum iniquorum: neque inambules sup laqueos eorum: ut non capiaris;
 Separa animam tuam absentiæ falsæ: & enim ego sepe loquutus sum ad eos: tenebrosus sermo
 nes eorum inuestigauit: & uenenum aspidum inueni in eis; Non est prudentia & non est sapi
 entia in uis eorum: omnis quis uis capiunt eaperbunt: & quid ligant eos implebunt malis;
 Uidi ergo patres dogmatum eorum: & inderetis comiscum illis; Inimici enim dñi obuia
 uerunt mihi: & demones in uerbis concertauerunt aduersum me: & non uidi lumen uerum
 in sermionibus eorum; Uir mendax excedit ad o: seductus autem proximum incidit in mala;
 Melior est paradisi dñi sup hortum holus colap: & fluius dñi sup fluium contenebrat
 tem terram; Fidelior est aqua celestis sup aqua egyptiorum: sapientia autem aurum dñi;
 Sicut enim qui rotas ascendunt deorsum ascendunt: sic exaltant uerba sua humiliant;
 Sapientia dñi exaltat cor: intellectus autem eius purificat illud; Rationis prudenti
 e obscure & uix intellegibilis est dñi iudicium: uir autem beneagens cognoscit eas;
 Qui purificatus est conspiciet naturas: intelligibiles: rationes autem incorporalia cognoscat
 monachus intus; Qui creaturam dicit trinitatem blasphemat dñm: & qui spernit
 xpm eius: non cognoscat eum; Considerationes creaturarum delatant cor: uer
 ba autem prudentie & iudicium exaltant illud; Scientia incorporalia eleuat
 sensum: & scit trinitates amplifacunt eum; Memento eius: quid dicit uobis in dno.
 puerbia luculenta: & non animam eius humile in tempore orationis;

DE HUMILITATE

Dñs enim ait: discrete ame quia mitis sum & humilis corde: & sup quem requies
 cam: nisi sup humilem & quietem & tremantem uerba mea; Sct̃s hieronimus
 dicit: ad suam mitate uirtutum: non potentia sed humilitate peruenitur;

obliuiscaris.